

Українські Вісті

UKRAINIAN NEWS

Субота, 31 липня 1948 р.
Число 62 (214) Рік IV

Ціна 20 коп.

До Президії
Української Національної Ради

Ми, українські політичні емігранти в Брайфорт (Валарія), на святочному зібранні 25 липня 1948 року, відбуваючи з нагоди створення Української Національної Ради, висловили велику нашу радість з приводу загальнонаціонального об'єднання і координації українських сил перед злетом сучасних історичних подій у боротьбі за вільне і самостійне життя Українського Народу.

Ці думки наші і віри, що незалежний вже той день, коли Український Народ стане з себе кайдало комуністсько-більшовицької неволі. Ми висловили Вам нашу віру в підтримку Вашої великої справи та відповідальності праці.

Ми свідомі того, що тільки широким координаційним національним силам зможемо здобути вільне самостійне життя у власній Державі.

Віраємо в те, що Ви скоординуєте всі українські сили, що опинилися за межами Рідної Землі, для національної боротьби за бути чи не бути нашого народу.

Прійміть від нас побажання найкращих успіхів у Вашій праці для добра Українського Народу.

Діловий Комітет

Брайфорт, 25. 7. 1948 р.

Ваша Енциклопедія Пане Президенте Української Народної Республіки!

Ми, українські політичні емігранти в Брайфорті (Валарія), вислухавши на святочному зібранні 25 липня 1948 року Декларацію Української Національної Ради, сповнені вірою в незалежне визволення нашого Народу з-під більшовицького ярма, шлемо Вам записання повної нашої підтримки Вашій великій справі для добра і визволення Українського Народу.

Прійміть від нас побажання широких сил у Вашій такій і відповідальній праці, яка доведе нас до скоршого повертуту у вільну Батьківщину.

Діловий Комітет

Брайфорт, 25. 7. 1948.

Маршал про дальші кроки США

ВАШИНГТОН (Радіо-Мюнхен). 29 липня. Державний секретар США Маршал заявив, що США, Великобританія і Франція погодилися про дальші кроки щодо советської блокади Берліну. За його словами, США використовуватимуть кожну дипломатичну можливість, щоб уникнути війни.

Маневри советської армії

ЛОНДОН (ББС). 27 липня. За повідомленням сьогоднішньої німецької преси, в советській окупованій зоні відбуваються маневри советської армії.

Югославія відмовилась від федерації

БЕОГРАД (ББС). 28 липня. Як заявив сьогодні Пале, Югославія припиняє свої спроби досягти політичної й економічної федерації з Болгарією та Албанією. Політичні розходження зійшли так далеко, що про федерацію тепер не може бути мови.

Остаточний розкол італійських профспілок

РИМ (ББС). 28 липня. Розкол в італійському професійному русі, що вперше дався взнаки на початку липня, став тепер докоханим фактом. Лідери християнсько-демократичної партії вилучили з загальної організації профспілок, де переважали комуністичні впливи. Комуністи твердять, що християнські демократи поставили себе за рамку організації.

Сотні чужоземних агентів при ООН

ВАШИНГТОН (Дена-Рейтер). 27 липня. Службовці американського міністерства закордонних справ повідомили Конгрес, що до США в'їхали, як службовці Об'єднаних Націй або інших організацій в США, кілька сотень тисяч або підозрітих чужоземних агентів. Сенатський комітет у справах іміграції розпочав розслідування з приводу виготовлення імізів в'їзних віз.

Комунізм у Східній Азії антивізується

СІНГАПУР (АП). 27 липня. Британська армія повідомляє, що на Малайському півострові підтримують, які братимуть там участь у виборках комуністичних повстанців. У районі Каяпу, за 50 км від Куалі Лумпур поїзди і війська там само провели очисну акцію. В Нейпін палаці міністер колоній К. Девон заявив, що від середньої червня до середньої липня в Малай забито 59 осіб.

Британський уряд зборює комуністичну партію в Малайському союзі і в британській колонії Сінгапур через те, що останнім часом там діяло до багатьох заворушень, викликаних або істерикованих комуністами.

Сім—опірний пункт СССР в Південній Азії?

МАНІЛА (АП). 27 липня. Росія хоче

Інтерв'ю з маршалом Тітом

БЕОГРАД (АП). 27 липня. Колишній губернатор штату Каліфорнія К. Л. Олсон, що як приватна особа перебуває тепер в Београді, мав сьогоднішню розмову з маршалом Тітом, під час якої Тіто заявив, що Югославія радо укладе торговельну угоду з США, якщо вона не буде зв'язана ніякими політичними умовами. А що Тіто дав таке інтерв'ю американцеві під час партійного з'їзду, то не викликало велике здивування. Югославський державний шеф також сказав, що він переглядає у справедливості югославської точки погляду щодо конфлікту з Комінформом. Час, мовляв, покладе, а інші члени Комінформу, нарешті, зрозуміють, що Югославія дала правду.

Як повідомляє Дена-АФН з Београду, заступник югославського прем'єр-міністра Е. Кардаш у своєму звітті з приводу югославської зовнішньої політики виклав цілі зовнішньої політики Югославії у

Перші англо-американські санкції

За наказом англо-американців припинено рух товарних поїздів між советською зоною і Західною Європою — Надалі курсуватимуть лише міжнародні поштові поїзди і поїзди з полоненими

БЕРЛІН (АП). 27 липня. Вночі проти вчорашнього наказом англо-американців припинено — «з огляду на технічні труднощі» — залізничний рух між советською зоною Німеччини і Західною Європою. Товарні поїзди, вихідні і кінцеві станції яких розташовані в советській зоні, вже не можуть переїздити через англо-американську зону. Міжнародні поштові поїзди і російські поїзди, що везуть назад німецьких полонених, курсуватимуть однак і надалі. Поїзди з бурим вугіллям до Швейцарії, з товарами до Бремену для вантаження на кораблі до Скандинавії і товарні поїзди з Західної Європи та до неї — припинили свій рух. Повідомляючи про ці заходи, американський представник назвав їх «економічними санкціями», вони, мовляв, є першою протисамцією проти блокади Берліну.

ЛОНДОН (АП). Відповідальні дипломати трьох західних держав розпочали в понеділок у Лондоні наради з приводу відповіді на советську ноту щодо блокади Берліну. Американський посол у Лондоні Л. Даглес, експерт у питаннях Росії американського міністерства закордонних справ Болен та американський посол у Москві В. Беддел Сміт брали в них участь. Францію репрезентував її посол Рене Масілі, а Великобританію — уповноважений в справах Німеччини Б. Стронг.

Протягом понеділка міністер закордонних справ Бенін прийняв

трьох провідних американських дипломатів, щоб одержати від них інформації про загальну ситуацію і постанову Вашингтону. Інтенсивність нарад і прибуття до Лондону Болена і Сміта, є, очевидно, ознакою існування розходжень. Ось два важливі питання: як далеко має заходити відповідь на вимоги Москви щодо переговорів чотирьох держав з приводу загальнонімецької ситуації і в якій формі повідомити Росію про згоду провадити такі переговори. Згода, звичайно, буде узалежнена від припинення блокади Берліну.

На ці поступки погодяться Західні держави, що не можна передбачити. Відомо лише, що генерал Клей дива за згодою Великобританії, коли в неділю він заявив про готовність провадити переговори з приводу нової загальнонімецької грошової реформи (? — прим. Ред.), якщо західні держави братимуть участь у контролюванні Берліну і

всі транспортні шляхи до Берліну залишаться для них відкритими.

На нарадах у вістох В. Стронг та американський посол Даглес не були присутні. З цього роблять висновок, що опрацювання ноты вже закінчується. Очевидно, в усіх питаннях досягнуто згоди. Після нових нарад лондонські дипломатичні кола, гадають, що цього разу ноты перелаватимуть американський, британський і французький представники в Москві.

Нота вже опрацьована

ПАРИЖ (Радіо-Мюнхен). 29 липня. Великобританія, США і Франція підготували спільну ноту проти блокади Берліну; ноту незабаром передадуть СССР. Так повідомляють у Парижі. Новий кабінет учора вислухав заяву Шумана з приводу ноты.

ЛОНДОН. У вістох три західні держави вирішили уповноважити своїх послів у Москві передати Молотову меморандум з приводу советської відповіді на ноты західних держав щодо советської блокади Берліну.

Французький кабінет без Бідо

Програма Андре Марі — За драстичні реформи в адміністративному апараті — Вотум довір'я до нового уряду

ПАРИЖ (ЮП). 26 липня. В Національних Зборах у суботу новопризначений прем'єр-міністер А. Марі в п'ятнадцятихвилинній промові виклав свою урядову програму. Він бажає сильного і стабільного уряду, що буде змушений вжити ряд заходів, як у політичній, так і економічній ділянці. Якщо Збори висловлять йому своє довір'я, то він утворить внутрішній кабінет — «Постійну Раду Уряду» з найважливіших старших державних мужів Франції. Він вимагає припинення росту цін і заробітної плати, економічних надзвичайних повноважень для уряду, збільшення промислової продукції і радий провадити таку закордонну політику, яка базувалася б на лондонських рішеннях з приводу Західної Німеччини і на Маршаловому плані. Французька зовнішня політика вимагає, за його словами, рішучості без виклику, гарантування безпеки і гарантування права на належні відшкодування. Марі підкреслив значення Маршалового плану для відбудови Європи. В адміністрації націоналізованих підприємств уряд Марі запровадить «драстичні реформи», так само і в державній адміністрації.

Склад нового уряду

ПАРИЖ (АП). 27 липня. Новий французький прем'єр-міністер сформував новий коаліційний кабінет, в складі якого немає ні одного комуніста. Найважливіша відміна нового кабінету від дотеперішніх вісьмох нововітних кабінетів — це відхід

Бідо з посту міністра закордонних справ; він був на всіх міжнародних конференціях, в яких з 1945 року брала участь Франція, речником її уряду. Роберт Шуман, що буде наступником Бідо, є також, як і його попередник, членом народно-республіканської партії. Обраним Полі Рено, шефа уряду передвоєнних років, на пост міністра фінансів завдало соціалістам великих турбот. Вони побоюються, що він провадитиме капіталістичну політику. Тому вони до останньої хвилини вагалися його визнати. Багато нестримних спостерігачів гадають, що кабінет Марі дуже хиткий. Новий уряд складається з 28 членів, а саме: — 19 міністрів і 9 державних секретарів; п'ятьох радикал-соціалістів (включно з прем'єр-міністром), шістьох представників народно-республіканської партії (МРП), шістьох соціалістів і двох незалежних. Ветеран французького соціалістичного руху Леон Блом підняв протестя нового уряду, перебравши на себе обов'язки заступника прем'єр-міністра. Соціаліст Жюль Мош є керівником важливого міністерства внутрішніх справ. Дотеперішній міністер фінансів Рене Має буде міністром

оборони.

357 голосами проти 197 Національні Збори у вівторок затвердили новий кабінет А. Марі.

Великий вибух у Людвігсгафені

ЛЮДВІГСГАФЕН (Радіо-Мюнхен, РШГ). 29 липня. В авіаційних і солдатських закладах Людвігсгафену стався вчора великий вибух. Забито до 600 осіб і поранено 1200-1400. Серед поранених багато французів. Повітряний тиск був такий сильний, що пошкоджено довколишні будинки. Червоної Хрест Вюртемберг-Бадену ще вчора переслав до Людвігсгафену медикаменти. Причиною вибуху ще досі не відома.

Переміщення в Головному командуванні червоної армії

ЛОНДОН (НАФ). 27 липня. Дипломатичній еміграції «Sunday Pictorial» подає сенсаційне повідомлення, що Сталін шле розпорядження зробити важливі переміщення в Головному командуванні червоної армії. Як твердить кореспондент, Сталін знову згадав про маршала Жукова, Тимошенка, Рохосовського Толбухіна, про яких досі говориться, що вони вилетіли в нестаску.

Маршала Тимошенка ніби призначать на змістувника головнокомандувача червоної армії.

Остаточна згода в питанні Західної Німеччини

ФРАНКФУРТ (ШтЦ). 28 липня. Після тригодинної конференції з шефами одинадцятих західнонімецьких урядів три військові губернатори західних зон у понеділок досягли остаточної згоди з приводу утворення західнонімецького уряду. За словами американських учасників конференції, прем'єр-міністри заявили про свою готовність перебрати на себе відповідальність за новий уряд і подати на народне голосування основний закон. Відоміше, що негайно має початися, як наслідок конференції, об'єднання трьох зон на базі лондонської угоди. Диптаги одинадцятих країн-земель, в такий час, оберуть своїх представників до законодавчих Зборів, які мають одержати уповноваження опрацювати тимчасову

конституцію і щонайменше 1-го вересня 1948 року зібратися на своє перше засідання. «Остаточна угода, — говориться в закінченні, — викликала серед прем'єр-міністрів і військових губернаторів найбільше задоволення».

Спочатку наради, здавалося, відбувались несприятливо. Але потім всі паренті погодилися негайно розпочати потрібні приготування, щоб дотриматися дати укладення законотвірної «парламентарної Ради» 1-го вересня. Німецькі застереження проти референдуму з приводу майбутньої конституції, рекомендованого союзниками, мають бути передані тим часом урядом західних держав, тоді як термін врегулювання кордонів країн-земель буде продовжений з огляду на проблематичність цього питання.

Спир навколо советського ставлення в Берліні

БЕРЛІН (ШтЦ). 28 липня. За «медичнізовану, недемократичну і асоціальну новелітку» заступник обербюргермайстра Берліну д-р Фредлібург звільнив шефа поліції Маркграфа і доручив заступникові Маркграфа — соціал-демократові д-рові Штума провадити ділі справи свого попередника. Звільнення мотивується тим, що своїми незаконними заходами і своєю незмінною відмовою виконувати наказів муніципалітету Маркграф унеможливив співпрацю між муніципалітетом і міською поліцією

управлінням. Після цього советський міський командант генерал Котіков вказав виконувачі обов'язки обербюргермайстра п. Шредер звільнити Штума. Крім того, вона мала б наказати розпочати розслідування проти уявних розколювачів берлінської поліції. Таким чином двоєділ берлінської поліції став незалежним. Російська конюлатура Глазі повертає Маркграфа — колишнього цимчасового полоненого офіцера в Росії і представника комітету «Вільної Німеччини». Цей самий західний сектор змушений відкрити в себе довгу поліційну центральну

В новій дійсності

Спроба протиставлення: УССР — Україна

Загально відома істина, що так звана УССР в руках Москви є не абстрактним чинником не лише внутрішньої, а й передусім зовнішньої політики. Мислячи тут на увазі зокрема допущення України до ООН, використання її імені для тиску на сусідні з Україною народи та спроби Москви — знову ж таки її ім'я — впливати на різні міжнародні аспекти, як от виступи Мануїльського в Раді Безпечн. ООН, запрошення взяти участь в конференції з цього судноплавства по Дунаю (що, до речі, відкривається саме шми димом) тощо.

Спекулюючи Москві на витворенні нею фікції самостійності УССР, а значить „позитивного“ розв'язання української справи в міжнародному аспекті, є спробою знівельувати український самостійницький рух, як всередині країни, так і особливо пазові, знівельувати ідею суї української політичної еміграції.

В тому плані і збирання Москвою українських земель навколо Києва продуктивне, між іншим, московськими імперіалістичними цілями (затримати в своїх „безпосередніх“ руках Галичину й Закарпаття з їх стратегічно важливими карпатськими позиціями щодо Центральної Європи і Балкан), одночасно було, безперечно, наслідком сильного сувереністського руху на цих теренах, для поборошення можливих потенційних небезпек якого потрібне було витворення ілюзії самостійності УССР.

Таким чином УССР не тільки не перестас, а, навпаки, з кожним роком стає важливішим чинником у московській імперіалістичній внутрішній, так і зовнішній політиці.

Існування фіктивно-самостійної республіки УССР має одне значення також юридичного факту і для зовнішньої акції правдивих репрезентантів українського народу. Прибром, бувши вперше зібрана в одну територіальну ідентичність, Україна своїми міждержавними договорами з теперішньою Польщею, Чехо-Словаччиною, Румунією та іншими країнами стає, хоч і в системі совєтської окупації, одним суцільним політичним культурним і економічним комплексом (тобто стає те, що обов'язково в майбутньому зроблять б і ми). Все це перетворює Україну в поважного контрагента в майбутньому укладі сил у Східній Європі, з яким так-чи-так будуть змушені рахуватися.

Але в діяльності московської репрезентації УССР криється ряд серйозних небезпек для нашої справи, які постають із сучасного юридичного і міжнародного становища України. Ці небезпекки випливають в першу чергу із все ще поважних тенденцій серед західного світу ототожнювати Україну із звичайною провінцією Росії. Кошикий міністер США Бернс у своїх спогадах згадує, що Вашингтон під час прийняття України, Білорусі і Литви в членів ООН, як контрахид висував догадки допустити в членів ООН відповідну кількість американських штатів. Це догадки було дивно тим, що ігноруючи совєтські республіки, в тому числі й УССР, цим ігнорувалося окремішні історичні наші, в тому числі, розуміється, і українську, і несправедливо прирівнювалося їх до того чи іншого американського штату, що за своїм національним складом, як відомо, не різняться від інших. Ця історичка є типовим прикладом погляду на Україну, як на складову частину етніографічної Росії. Ототожнювання України з провінцією Росії впливає, звичайно, із розбіжності між протоколюваною сувереністю України і фактичним станом. Україна конституційно підпорядкована Москві, тоді як повні сателіти Москви (Польща, Чехо-Словаччина й інші) зв'язані з нею формально „союзними“ договорами, і тому ставлять їх в міжнародному трактуванні є випадками, ніж становить Україна.

Ця розбіжність та обставина, що до участі в Маршалам плані були запрошені всі сателіти Москви, але не запрошено України й Білорусі, бо автори плану, треба думати, не хотіли втручатися у „внутрішні“ справи ССРСР. Таке „осібне“ ставлення до України — наслідком її ототожнювання з Росією — стає для нас серйозною потенційною небезпечкою. Діяльність совєтської „української“ репрезентації на зовнішньому форумі такіє за собою результати „співвідповідальності“ України за політику Москви як тепер, так і в можливій майбутній війні, якщо демократичний світ не позбудеться цього кричущо-несправедливого у ставленні до нас ототожнювання. Бо по суті за „політику“ УССР атомові бомби так само падають на українські промислові центри й міста, як і на російські.

Проте, головна небезпечка для української справи лежить в плані можливого обривання політичних прав України на користь майбутньої Росії (якщо Захід вирішить обмежитися лише її зовнішньою „демократизацією“ її територіальних — на території її західних сусідів, щоб „відшкодувати“ їх коштом „співвідповідальності“ України. Західні потуги дотепер вважали своїми союзниками на Сході Польщу, Чехо-Словаччину тощо, ігноруючи разом з іншими підсовєтськими народами також Україну. Звичайно, майбутнє у великій мірі залежатиме від нашої внутрішньої політики, тобто від того, наскільки ми своїми національними і соціальними гаслами зуміємо змобілізувати наші на-

родні маси для єдиного порятунку. Однак у великій мірі це залежатиме від постави наших сусідів, а передусім від політики Америки й Англії, в такому кардинальному питанні, як майбутнє становлення Росії, тобто, чи вони хотітимуть бачити Росію цього разу „демократичною тюрмою“ народів чи ідеї Атлантичної Карти зобов'язуватимуть і в цьому кімні світу. В світі потенційного росту російського шовінізму як ССРСР, так особливо серед російської еміграції, яка безумовно чинить українській визвольній боротьбі рішучий опір, згадана проблема стає надзвичайно актуальною.

Всі ці названі небезпекки зобов'язують нас дуже пильно слідкувати за тенденціями політичної кон'юнктури в світі та накладують обов'язок на нашу політичну еміграцію вже тепер активно готуватися до подолання цих основних небезпек.

В цьому сенсі визначна внутрішньо-українська подія — створення Української Національної Ради на еміграції — своїм значенням далеко виходить за рамки нашого внутрішнього політичного життя.

Утворенням єдиного державно-політичного центру українська справа в цілому, а українська еміграція зокрема, вступила в новий етап нашої визвольної боротьби, в етап серйозного змагання на міжнародному форумі двох українських репрезентацій: фіктивно-самостійної УССР і Української Національної Ради. Утворення її важливе насамперед тим, що живемо в період, коли в світі назрівають вирішальні події, які обіцяють багато нашої справи, якщо ми не дамо застухати себе зневажкою, а зустрінемо їх у всеозброєнні.

На нашу скроню думку, найперші заходи Національної Ради мали б полягати: а) в поборованні совєтської „української“ репрезентації назовні; боремося не проти місця України в ООН, заслужено здобутого кров'ю нашого народу, проливаючи в цій війні, а проти московських узурпаторів влади в Українській державі і їхнього голосу в ООН; боремося за допущення до ООН представників Української Народньої Республіки, введення московських окупаційних військ з України і передачі влади до руху свободних вибраних народних представників.

б) Восточному усталенні існуючих тепер на Заході кордонів УССР, як підстави розвитку добросусідських взаємин з сусідніми народами.

в) У всебічному плананні і практичній реалізації ідеї спільної боротьби поневоєних народів, що єдине дозволяє створити реальну „третю силу“ в східноєвропейському просторі; тому надалемо великої ваги укладенню нашою Виконним органом доцільних союзних договорів із Виконними органами сусідніх народів, тому з усією серйозністю пропагуємо створення єдиної, добре організованої міжнародної організації поневоєних народів типу АЛОН.

Від успішної реалізації цих завдань, думаємо, залежатиме успішність побороєння небезпекки, що нависла над Україною. З другого боку, багато залежатиме від нашої внутрішньої упорядкованості, від уміння всебічно підтримати український Виконний орган. Ось тому слава голови Виконного органу про залежність успіхів закордонної політики від внутрішньої мають глибокий практичний сенс.

Мих. ВОСКОВИЙНИК

родині маси для єдиного порятунку. Однак у великій мірі це залежатиме від постави наших сусідів, а передусім від політики Америки й Англії, в такому кардинальному питанні, як майбутнє становлення Росії, тобто, чи вони хотітимуть бачити Росію цього разу „демократичною тюрмою“ народів чи ідеї Атлантичної Карти зобов'язуватимуть і в цьому кімні світу. В світі потенційного росту російського шовінізму як ССРСР, так особливо серед російської еміграції, яка безумовно чинить українській визвольній боротьбі рішучий опір, згадана проблема стає надзвичайно актуальною.

Всі ці названі небезпекки зобов'язують нас дуже пильно слідкувати за тенденціями політичної кон'юнктури в світі та накладують обов'язок на нашу політичну еміграцію вже тепер активно готуватися до подолання цих основних небезпек.

В цьому сенсі визначна внутрішньо-українська подія — створення Української Національної Ради на еміграції — своїм значенням далеко виходить за рамки нашого внутрішнього політичного життя.

Утворенням єдиного державно-політичного центру українська справа в цілому, а українська еміграція зокрема, вступила в новий етап нашої визвольної боротьби, в етап серйозного змагання на міжнародному форумі двох українських репрезентацій: фіктивно-самостійної УССР і Української Національної Ради. Утворення її важливе насамперед тим, що живемо в період, коли в світі назрівають вирішальні події, які обіцяють багато нашої справи, якщо ми не дамо застухати себе зневажкою, а зустрінемо їх у всеозброєнні.

Малій інформатор

В три ряди

ЛОНДОН (ББС). У понеділок 22-го липня Бернардо Шоу мавуло 92 роки.

БЕРЛІН (Дена). Як повідомив „Телеграф“ у неділю, совєтські збройні сили почали в широких масштабах використовувати колишніх німецьких летунів для вишколу свого летунського персоналу.

СІДНЕЙ (Дена). Місто Сіаней збрало для вужденних цілей західних зон 250 000 зарочних продуктів.

АНКАРА (Дена). В рамках американської допомоги Туреччина одержала в п'ятницю 11 допоміжних воєнних кораблів.

ТЕЛЬ АВІВ (Рейтер). Жидівська підпільна організація „Іргун Цвай Леуді“ вже не визнає тимчасового уряду Ізраїлю.

БЕЙРУТ (ЮП). З огляду на розходження в поглядах на ситуацію в Палестині ізраїльський уряд подає до демісії.

БУДАПЕШТ (ЮП). ССРСР ще зменшав репараційні вимоги до Угорщини.

ЖЕНЕВА (Дена). У першому засіданні Світової організації охорони здоров'я ООН взяли участь 63 країни.

ГЕЛЬСІНГІ (Дена). Після демісії Пеккара формування нового уряду доручено соціал-демократові Фегергольмові.

ТРИЕСТ (АП). Британський фельдмаршал Монтомері прибув до Триєсту, щоб інспектувати британські війська.

ЛОНДОН (ЮП). Обидві палати парламенту обговорюватимуть незабаром питання підводного тунелю між Великобританією і Францією.

БУКАРЕШТ (Дена). 128 високих румунських державних службовців звільнено з їхніх посад.

МАДРАС (НаФ). Палаті Неру порекомендував „ліквідувати“ військове князівство Гайдерабад, якщо воно не приєднається до зонівної Індії.

НЬЮ-ДЕЛІ (АП). Під час однієї сесії в індійській армії вивчали в об'єктовому Гайдерабаді забито 50 мусульманів.

МОСКВА (Рейтер). В день свята англій 100 збірок під керівництвом генерала Васіля Стаїна, сина Стаїна, пролетів над Московом в формі сів „Слава Стаїні“.

ВАТИКАН (ББС). Папа Піа XII прийняв у неділю в приватній аудієнції архієпископа Крайського кардинала Салету.

Останні „ні“ Громика. А. Громико сказав своє останнє „ні“, на борту шведського пасажирського корабля „Грінстола“, який везе назад

до ССРСР колишнього совєтського делегата в ООН. „Ні“ було відповіддю на запитання, чи він, Громико, погодиться на пресконференції в понеділок під час свого прибуття до Гетеборгу. (АП).

Самоуправління в південній Кореї. В понеділок американська військова влада в Південній Кореї оголосила, що 15-го серпня, тобто в річницю японської капітуляції, вона

передасть новоутвореному корейському урядові урядові повноваження. Цей захід буде лише початком відходу з Кореї. (ЮП).

Супіну заарештовано. С. Супіну, що його розшукувала поліція за бандитськими діями на будинку ООН в Нью-Йорку, заарештовано в редакції однієї газети, куди він зайшов, щоб поінформувати місцевого редактора про свою пригоду. (ЮП).

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ (ЮП). Третя партія США „прогресивна партія“, на своєму першому конгресі обрала колишнього міністра торгівлі Генрі Воллеса своїм кандидатом на президента, а сенатора К. Тейлора — кандидатом на віцепрезидента.

На партійному з'їзді Воллес заявив, що берлінська криза викликана „фальшивою тактикою“ президента Трумена. США втратили, мовляв, Берлін ще тоді, як Німеччина розкозвалася на „Схід і Захід“. Воллес обіцяє, якщо він стане президентом, відразу ж розпочати мирні переговори з Совєтським Союзом.

За повідомленням Рейтера, програма „прогресивної партії“ вимагає негайного відновлення мирних переговорів з Совєтським Союзом, скасування обов'язкової військової повинності, націоналізації великих банків, залізниць, електричної і газової промисловості США. На головну партію затверджено ексгубернатора Мінезоти С. Бенсона, а на його заступника — чорного співця П. Робсона.

СССР затримує німецьких полонених з Югославії

ВІДЕНЬ (АП). Як подав до відома австрійський міністер внутрішніх справ Гельмер, Совєти затримують у своїй окупаційній зоні Австрії 1800 німецьких полонених, звільнених з полону в Югославії. Росіяни заявляють, нібито німці не мають ніяких дійсних наказів-паперів і тому не можуть їхати далі.

Тегран спростовує совєтське повідомлення

ТЕГРАН (НаФ). Іранський уряд офіційно спростував совєтські повідомлення, за якими до Азербайджану і Тебризу нібито прибула значна кількість американських військових державників. Повідомлення про якісь переговори між державниками з турецькими військовими фахівцями позбавлені так само слушності, як і повідомлення про будівництво аеродромів поблизу Ірансько-совєтського кордону, говоряться в спростованні.

На нашу скроню думку, найперші заходи Національної Ради мали б полягати: а) в поборованні совєтської „української“ репрезентації назовні; боремося не проти місця України в ООН, заслужено здобутого кров'ю нашого народу, проливаючи в цій війні, а проти московських узурпаторів влади в Українській державі і їхнього голосу в ООН; боремося за допущення до ООН представників Української Народньої Республіки, введення московських окупаційних військ з України і передачі влади до руху свободних вибраних народних представників.

б) Восточному усталенні існуючих тепер на Заході кордонів УССР, як підстави розвитку добросусідських взаємин з сусідніми народами.

в) У всебічному плананні і практичній реалізації ідеї спільної боротьби поневоєних народів, що єдине дозволяє створити реальну „третю силу“ в східноєвропейському просторі; тому надалемо великої ваги укладенню нашою Виконним органом доцільних союзних договорів із Виконними органами сусідніх народів, тому з усією серйозністю пропагуємо створення єдиної, добре організованої міжнародної організації поневоєних народів типу АЛОН.

Від успішної реалізації цих завдань, думаємо, залежатиме успішність побороєння небезпекки, що нависла над Україною. З другого боку, багато залежатиме від нашої внутрішньої упорядкованості, від уміння всебічно підтримати український Виконний орган. Ось тому слава голови Виконного органу про залежність успіхів закордонної політики від внутрішньої мають глибокий практичний сенс.

Мих. ВОСКОВИЙНИК

Воллес обіцяє поліпшення

Суперфортеці летять навколо світу

ВАШІНГТОН (АП). Три американські суперфортеці типу В-29 закінчили в п'ятницю другий етап свого лету довкола світу, приземлявшись на аеродромі Лейгенс-Філд на Азорських островах. Увечері машини знову вилетіли до Триполісу. Під час цього лету, що його вважали за „виправу для дальніх летів“ вдалося про перший рейс суперфортець довкола світу.

Комуністи зривали збори соціал-демократів

ВЮРЦБУРГ (Дена). Комуністи, що були присутні на одних зборів соціал-демократів, протягом однієї години не дали змоги говорити районному голові соціал-демократичної партії Утерфранкену. Після того, як промовець почав свій реферат про „Голодову блокаду ССРСР проти Берліну, причину, дію і наслідки комуністичного злочину проти людності“, голова компартії Утерфранкену виступив на підозмі і відтиснув промовця на бік, вимагаючи іншої дискусії. Покликали поліцію. Вона заявила, що без „казку вищих інстанцій“ нічого не може зробити.

До наших кольпортерів та передплатників!

Ця подорож вказує, що передплата ціна вашої газети виходить із вартості газети та поштових витрат.

Там, де передплата переводиться групою і кольпортер сам доручає передплатника газету, вартісні витрати відпадають. Власне, В-во бере їх на себе. В такому випадку групова передплата

у кольпортерів така: на 1 м-ці 1.80 м, на 2 м-ці 3.60 м, на 3 м-ці 5.40 м

індивідуальна така: на 1 м-ці 2.20 м, на 2 м-ці 4.40 м, на 3 м-ці 6.60 м

Прислати цілі наших кольпортерів врахувати не при перерахуванні передплати.

В-во «УВ»

Україна за залізною заслоною (радіонотатки)

Яких листів ми чекаємо з Батьківщини

Щовечері Київська радіостанція пересилає листи з Батьківщини до українців, що живуть за кордоном. Пишуть ті листи люди: не самі партійно-комсомольські писарі, то, принаймні, під їхній диктат. Головний змістотвірний листів — не викхваляння добробутом відсовєтської людини. Але що ж то за добробут? Придбав чоловік пороса — замочність! Має жінка десятеро курей — достаток! Не потрапила людина, повернувшись з Німеччини, до концтабору — щасливо життя!

Смішно нам чути про такий „добробут“. Адак згадувані в листах факти як не треба ліпше свідчать про злиденність життя відсовєтської людини. Та й загалом даремно партійно-комсомольські писарі труляться над отими листами нас, людей, що дещо більше бачили, вони аж трохи не зворушували. І не про те ми хотіли б чути.

Ми чекаємо листів з Батьківщини, в яких би шисалося не про поросата та кура, а про те, що мільйони наших батьків, снів, братів та сестер повернуто з концтаборів додому, що владу в Україні здійснює свід український народ, а не надіслані з Москви сталінські унтери, що Україна — не справді українська самостійна держава, а не філія Московсько-большевицького тресту під висівкою „УССР“, і що в тій українській самостійній державі українське може поводитися як українське не ризикуючи потрапити за це до катівень НКВД.

Ось яких листів ми чекаємо з Батьківщини!

Клопів з українською літературою. 24 липня закінчилася республіканська нарада завідувачів кафедр історії української літератури. На нараді заслухано іншу доповідь про викладання історії української літератури, про робочі плани, учбові програми та кілька окремих тематичних доповідей. Створені на нараді комісії вивести редакційні зміни в програми викладання історії літератури 19-20 в. в., а також історії української літератури стародавніх віків. У нараді брали участь відповідальні працівники міністерства освіти та Управління пропаганди і агітації ЦК КП(б)У. Клопів більшовицям з українською літературою: щодня шукають вони в ній „буракузаного націоналізму“!

Газ наближається до Волочицького. Днями в Маріупольському трубопрокатному заводі на трасу газопроводу Дашава-Київ приставлено велику партію труб. Ці труби мають укласти від ст. Попельня до Києва. В зв'язку з тим, що осталим ішим передбачено дати Києву газ і зовнішні роботи на всій трасі прискорено. Тиждень тому газ починає на 14 кілометрів місто Тернопіль, а сьогодні він уже наближається до Волочицького.

Ізмаїльці — колхозникам. 25 000 мешканців міста Ізмаїль наїхали на села, щоб допомогати колхозникам збирати врожай.

РЕДАГУЄ КОЛЕТЯ

Головний редактор ЮР. ДИВНИЧ

Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи, а з приводу невірних дописів не виступає лише в особливих випадках. — Довіра і листи в редакції редакційних адресувати не окремих редакторам, а Редакції

Redaktion „Ukrainaki Wisti“
New-Ulm, Ludwigsstrasse 10,
а в окремих адміністративних відділах „Administration“.

Редактори приймають особисто в українському кабінеті П. Ульму — Бюро „Е“ від 8-12 год щодня, крім свята та понеділка.

Ukrainian Newspaper „UKRAINIAN NEWS“
Authorized by EUCOM/4. Civ. Affairs Section
Date Authorized: 1. July 1948
Authorization No. UNDP 230

Semi-weekly, circulation 4-60 copies.
Publ. Red. Malat, Adm.: New-Ulm, Ludwigsstr. 10
Print:
Ukrainische Zeitungs-Verlagsgesellschaft, 10

Деклярація фракції УРДП на першій сесії Української Національної Ради

1. Починаючи з Великої Національної Революції 1917 року і до сьогодні, Україна, хоч і поволі, але невпинно впростає в дедалі реальніший міжнародний фактор. Поки що пазовні — в міжнародному житті — це майже не помітно. Але процеси в самій Україні є найбільшою гарантією дієвості цього росту і вони наперед визначають його напрям. Наш народ, перебуваючи в більшовицькій неволі, так чи інакше змушує Москву до того, що ця світова потуга ніколи не перестане розглядати українського питання, як одного з капітальних питань своєї політики. Завдання полягає в тому, щоб цю політику вагу України поширити поза межі Східної Європи — в світ.

Але світ буде нас слухати і рахуватися з нами не тоді, коли ми йому широким чужаким узором, а коли він відчує, що ми — дійсний голос основних частин нашого народу, і коли він помітить, що цим голосом керує досвідчена політична мудрість.

2. Ми не за розпадовання війни вською ціною. І не за революцію за всяку ціну. Але розуміємо, що живемо в епоху перелому, в епоху світової кризи, в епоху війн і революцій. Політична мудрість, стратегія і тактика пролягають ті чи інші маневри, але не уникнути головного ризикального зудару. Мусимо готуватися до найтрудніших і найгостріших форм боротьби, включаючи на момент кульмінаційний до всіх наших мирних засобів також і збройну революційну боротьбу. Можливо, що цей момент не скоро прийде, тоді ми ще маємо час. А можливо, що ми вже тоді часу маємо замало.

3. Тридцятилітній досвід України є найціннішою підставою української політики. В ньому наявні елементи миру й елементи війни. Елементи реформи і елементи революції, елементи легальних і елементи нелегальних форм боротьби. Елементи безкомпромісної зброї і відступу на еміграцію і елементи компромісу. Це — життя великої нації і Національна Рада, якщо вона хоче бути втіленням політичної мудрості й досвіду України за останні тридцять років, то вона не має права упустити зі зорнички з цього великого і всеосяжного досвіду Вітчизни.

4. Ми бачили досі три головні річашки визвольного руху: перша еміграція, Західна Україна і Велика Україна під Советами. В кожному з цих річашок знайдено ми застосування майже всіх форм визвольного руху.

Перша еміграція робила змові походи, але її організувала мирний самовишкіт та мирну культурну і пропагандивну роботу.

Західна Україна знала і шляхи компромісів та легального будівництва «держави в державі», але, з другого боку, і революційні дії ОУН та героїчної Української Повстанської Армії, в якій беруть участь люди всіх розгалужень українського визвольного руху. Україна під совєтською забламанською випробувала, може, найбільше часло форм боротьби — від збройних повстанських виступів, через економічну і культурну боротьбу до обсади українських патріотами ридових і влючевих позицій в державному апараті УССР.

5. Для нас проблема УССР і окупантів України Московю протигом довгих десятиліт не така проста, як для більшості тих, хто не перебував у ричашці підсовєтської України. Ми вважаємо, що національна революція 1917 року і УНР змусили більшовизм до словесного визнання самостійності України і до перетворення РСФСР в СССР — з юридично дібато самостійними республіками в складі, як от Українська ССР, Білоруська ССР і т. д. Український народ, як і його товариші долі — інші українці в СССР народи, — політичний актив того народу ніколи не вирішав цій демаргоїчній облудливій національній політиці. Але, потрапивши

на багато десятиліт років під найстрашніший, який досі знав світ, окупанційний режим, Україна і її передові політично-активні елементи — від Єфремова до Шумського і від Ніковського до Гринька, від селянства і робітників до найвишого інтелігента — розуміли потребу використати для державно-національного здійснення України, для її визволення, для добра народу всі можливості легальної і нелегальної праці, виповнити українським змістом всі совєтські державні форми. В процесі цієї боротьби незмірно зросли лави свідомого і культурного активу.

Історична боротьба точилася так, що коли більшовики хотіли перетворити Україну в порожню від України національну форму, то українці — якраз навпаки: все робили, щоб накинуси їм окупантом форму виповнити якраз своєю національним змістом Української Народної Республіки, змістом Української Національної Революції. Ця боротьба охопила всі ділянки нації і набрала грандіозних розмірів. Вона точилася не тільки в літературі, як досі дехто думає, вона точилася ще більше на селі і на заводі. І все ж таки ця боротьба після сталінського перенороту закінчилася печуванням воєнно-політичним розгромом всіх соціальних шарів України і всіх ділянок її життя. Не будемо перечислювати жахливих злочинів більшовизму, як от голод, розстріли, репресії і т. д. Але, не зважаючи на цей найбільший, який тільки знала історія світу, організований окупанційний терор, і сьогоднішня Україна стоїть далі в запеклому нерівному змаганні з ворогом, використовуючи все нові й нові форми боротьби.

6. Ми говоримо не не тільки порядком історико-публіцистичних рефлексій. Ні, це речі від яких залежить стратегія і тактика боротьби за відновлення Української Народної Республіки, за перетворення УССР в УНР, за те, щоб справедливо відведене для України місце в Об'єднанні Націй було збільшене від московської експозитури і передане дійсним представникам окупованої більшовицьким насильником суверенної Української Народної Республіки.

Чому від 1917 року і до сьогодні більшовицька Москва тримає над Україною постійну безперервну завісу бойового вогню репресій? Бо вона знає, що з кожного двора, з кожного робітничого мешкання, з кожного бюра і установи зразу ж піднімуться українські національно-визвольні революційні і будівничі сили, з якими вона не впорється, як тільки не скопить їх негайно вогнем свого терору, так би мовити, ще на старті. Чому ми вважаємо за найважливіше для політичної еміграції бути чужиними до процесів в УССР, до дум і надій підсовєтської людини? Бо ми знаємо, що ця людина — наша однічка надія і сила, що рада неї, а не самих себе, пішли ми на чужину, що вона і в майбутньому так, як в 1941-42 рр., застромить червоноармійського багнета в землю абож при першій змозі поверне той багнет проти окупанта.

7. Ми знаємо добре слабкі і сильні сторони більшовицького окупанційного режиму, особливо в час війни, і тому не подіяли і не подіємо гасла повсякчасного, негайного усенародного повстання, так як не робити деякі наші колеги із деяких інших українських політичних груп. Але ми не подіємо і тактики тих елементів, які, може забули свою молодість, сповнену великих битв, і ніби задні поклястися тільки на міжнародну кон'юктуру. Ми за продовження визвольної національної революції 1917 року до переможного вича, але не за шдліну її стратегію, тактично і політично необлауваними виступами. Без терпеливих підготувань об'єд-

нання всіх національно-державних сил, без вичікування і вибору належної ситуації, без використання всіх, навіть найменших, можливостей, в тому числі й легальних, без тривалого духово-політичного контакту і зв'язку з вітчизною, без ґрунтовної підготовки світової опії на свою користь — неможливий переможний останній зудар.

8. Таким чином Національна Рада, яка має включити і об'єднати в собі всі три ричашки українського визвольного руху, має і свої керівні та репрезентативні органи будувати так, щоб у них були відповідно репрезентовані всі три ричашки, а головне, щоб у ній відчувалася якнайкращий морально-політичний контакт із сьогоднішньою Україною, яка день-у-день всіма можливими способами змагається за своє історичне бути чи не бути.

Максимальна мобілізація і форсування політичної активності з-підсовєтської політичної еміграції допоможе нам розв'язати багато вузлів і внутрішньо-українського ізовнішньо-політичного порядку. Емігрантський Виконний орган має все зробити для того, щоб духом і політичним змістом своїм не бути емігрантським, а вітчизняним.

9. Зокрема ми хотіли б, щоб новообраний Виконний Орган в першу чергу:

а) Зарепрезентував перед світом наш народ, а зокрема нашу політичну еміграцію, як єдине і організоване національне тіло, чітко та мудро показав світові наші позиції. Очевидно, що завдання може найкраще виконати лише уряд національної концентрації;

б) Зробив усе можливе, щоб наша еміграція якнайскорше в таке єдине організоване і впорядковане тіло дійсно перетворилася, врахувавши, що українці поза межами Вітчизни є велика маса (до двох мільйонів). Світовий Союз Українців, заініційований нашими американськими братами, громадські центри типу ЦПУЕ, корпоративи, ветеранські, культурні, професійні, господарчі та інші організації, місцеві громадські комітети — всіх їх якнайскорше треба підтримати всією вагою морально-політичного і ділового авторитету Національної Ради. Лише тоді вони будуть діяти як бездоганно налагоджені органи; Це в свою чергу створить в трудних обставинах чужини незалежну власну моральну і матеріальну базу української визвольної політики;

в) Закликав ще раз організацію гетьманців-державників до участі в Національній Раді та сприяв входженню їх до політично-державного центру;

г) Зробив усе можливе для налагодження морально-політичного і оперативного зв'язку з народом Вітчизни і з його найбільш активними елементами, враховуючи, одначе, всі труднощі цієї справи. Зокрема народ український у всіх закутках України мусить знати, що Національна Рада є, що вона в порядку і робить усе, що в її силах;

д) Не декларуючи своїх соціально-програмових постулатів, ми хочемо тільки побажати, щоб державні органи врахували соціально-економічні процеси в Україні і в світі за останні десяти років та зуміли найтй правдивішу дію між двома крайностями: з одного боку, можливої тенденції до реставрації соціально-економічних відносин, що були в Україні в межах чужих імперій напередодні Національної Революції, а, з другого боку, можливої тенденції до збереження наявної більшовицької системи. Питання соціально-економічної спадщини більшовизму — найтрудніше, найдразливіше питання української визвольної політики і то як у внутрішньо-українському, так і в міжнародному аспекті, тому в ньому потрібна особлива чуйність і такт;

е) В галузі захороненої політики ми висловлюємо побажання врахувати місце України, як одного з головних факторів Середньої Європи, і при розв'язуванні наших національних проблем не забувати, що

на нас лежить моральна відповідальність також і за правдиво та корисно розв'язання цієї східноєвропейської проблеми, а зокрема російського питання і проблеми нового порядку на всіх євразійських просторах сьогоднішньої московсько-більшовицької імперії. Це зобов'язує нас до тісного контакту й співробітництва з незалежними державно-політичними центрами інших поневолених народів, припинивши наразті, неприпустимий хаос, що й досі існує на цій ділянці.

10. Наприкінці ще раз повторюємо, що Національна Рада і обраний нею Виконний Орган мають бути живим і діловим втіленням концентрації всіх національних сил, всіх трьох ричашок українського визвольного руху, та всіх основних територіальних, соціальних і політичних груп українського народу. Тому ми звертаємось і до ОУН(Р) із побажанням брати якнайактивнішу участь в нашому всенациональному державно-політичному центрі і завдаємо, що з боку нашої фракції ви знайдете на форумі Національної Ради максимум зрозуміння.

Сьогодні, коли міжнародні відносини загострилися до такої міри, що гармати самі починають стріляти, сьогодні, коли, з другого боку, від одної із світових сил не робить собі ілюзії легкого перемогти і легкого війни і коли США ладні рахуватися навіть з албанськими примхамми, в цій неймовірно складній ситуації, що криє в собі багато різних несподіванок, ми не сміємо бути внутрішньо розбиті. Нові емігранти були певні, сидючи колись по той бік заслони, що перша еміграція, попри всі поділи на групи, національно-політично єдина. Нема нічого більш прикрого для українців, що мучаться в совєтській неволі, як чутка про розбрат і національно-політичне безсилля емігранції.

Україна. Місто Сталіно (колишня Юзовка) на Донбасі.

І тому ми, без найменшого винятку непослідовності були словом і ділом за негайне створення Української Національної Ради. І коли б сталося навіть так, що сьогодні Національна Рада виявилася такою, що наша праця не знайшла б собі в ній навіть мінімуму зрозуміння, то ми, залишаючи за собою право нормальної конструктивної опозиції, все одно залишилися б вірними Національній Раді до віни словом і ділом. У відповідній мірі не стосується і Виконного Органу, якому на трудній початку його праці висловлюємо свої якнайкращі побажання. Бо ліше недосконалий центр, ніж жалого. Бо в інших умовах найбільшої небезпеки, а можливо і останнього ризичного зудару за бути чи не бути України, немає вищого гасла для кожного українця, як національна ділова і ділова єдність і законність.

19. липня 1948 р.

За незалежну базу Національної Ради

Національна Рада БУТИ!

(З вражень на місцях з приводу першої сесії)

Лід наразті рушив, шось уже, дякувати Богові, починається, може навіть дуже велике, хоч контури, розміри і розмах його сьогодні годі передбачити. Довга українська зима смута і розбрат на еміграції, здається, минають остаточно й безповоротно, і в недухе емігрантське бабине літо таборних гетто рантом вривається свіжий, здоровий подих весни.

В такому зворушено-піднесеному настрої виходили минулої суботи таборня Нового Ульму з таборового театру, де член Національної Ради зробив звіт про її першу сесію. «Мені випала велика честь першим подати вам живу усну інформацію про одну з більших подій в українському політичному житті за весь час з 1920 року — про першу сесію Української Національної Ради.» — сказав він.

«В чому історичне значення цієї події? Чому вона сколихнула і зачепила всіх без винятку українців? Чому і чужинці шкандяються нею, і вороги і друзі українського народу?» — говорив представник Національної Ради з приводу її утворення. Він назвав такі чотири верстові періоди розвитку України за останні 30 років:

1. 1917 рік. Радісна хвиляна єдності. Софійська площа. Центральна Рада. Проголошення самостійності. Війна з Московю. І — розбрат їхніхсубудь 12-ох партій. Ворог переміг і — знов страшна неволя.

2. 30 років під совєтським ярмом. Гривни партій на еміграції. Цей період в Галичині «Час» характеризує так: «В українському політичному житті розпочався той нездоровий період, в якому кожна більша партія відчувала претен-

сії на репрезентацію цілого народу, негувала значення й управління інших політичних партій і тим способом дійшло до внутрішньо-політичної анархії, до «війни всіх проти всіх».

3. Друга світова війна. Український народ між совєтським молотом і німецькою наковаленью. І тут робити, і тут багато спроб, та не дійшло до створення державно-політичного центру. Народ бився, червоноармієць не хотів воювати за Сталіна. Героїчна молодь шшла в УПА. Народ прагнув дії, єдності, але верхи не могли дійти до згоди.

4. Теперішній період. Всі еміграції мають свої державно-політичні центри. Лаше ми не мали. Чужинці хотіли з нами говорити — не мали з ким, бо в нас скільки політичних груп — стільки й центрів. Наві, в дуже складній міжнародній ситуації, коли світовий конфлікт виростає до небезпечних розмірів, на карті стоїть і наше українське БУТИ! ЧИ НЕ БУТИ! «Національна Рада одностайно сказала: БУТИ!» — заявив надхненно промовець.

Слухачі внесли з залі враження, що Національна Рада і її Виконний орган, не зважаючи на всі труднощі і перешкоди, гідно впорядяться з своїми важкими, а водночас так конечними, завданнями. Але від їхньої допомоги — допомоги українських ДП — великою мірою залежатиме успішність праці Національної Ради. І тому створення незалежної матеріальної бази Національної Ради шляхом дружньої, економічної підтримки і допомоги місцях — це мало б стати першим черговим бойовим завданням кожного сьогодні.

Юрій КОСАЧ

ПІСЛАННИЦТВО ПРОПАЩИХ

Неба більшої радості над відправлення відповідностей. Читачи левих авторів США, жахаючись інколи від їхньої невблаганної простоти її правди, відкриваємо нове, але не чуже, о, ні! дзвонюча, радісна молодість зустрічає брилясто оманливі світу. Може бі ми, за американським поетом, сказати: „Чи знав ти тее, друже, що європейські пташки ані на половину так хороше не співають, як наші?“. Звичайно, українське й США-письменство живуть в інших світах, мають свої окремі межі й можливості, свої теми й проблеми. Але щось зв'язує й ріднить передову творчість усіх нашої на сьогодні, значно більше, ніж після першої світової війни. Зокрема творчість генерації, яку Гертруда Стайн, а за нею й А. Камю визнали „пропащою“.

Цю генерацію, змужену під час революції й воєн, ріднить єдина для неї ж доба колосального й соціального змісту. Ріднить віра в цю добу, не зважаючи на її „кінематографічність“. Цю „пропащу генерацію“ об'єднує ідея месіанізму патної доби. Кожен з її представників згубив свою вітчизну (оту ілюзорну, декоративну), щоб прийти й знов — такою, якою вона справді є, без прикрас. На те, щоб попірати, але ніде всім еством, в її нездоланну силу, що відродить і оновить всесвіт. „Америкю, Америкю, я тебе втратив, але я тебе, вола земле моя, найшов знов“, — говорить В. Фоанер і пристрасно вірить у істинність своєї вітчизни хмарочосів, у її новий лад, що ним спастись світ. Так само фанатично увірував М. Хвильовий у свій „азіатський реванс“, а М. Куліш у правду вищого серця української людини-всесвітнянина.

Втрачення й знайдення вимагає пройдення жорстокого шляху. Треба відкрити „четвертий і п'ятий вимір у прозі“ (Е. Гемінґвей), треба бути гнітючим і нещадним, правдивим до борючості повного осамітнення, треба показати людину в її граничних ситуаціях, що не завжди привадило — літературні. Потрібно й заперечення, що його так не люблять спокійні непропащі генерації, називаючи це затюбані песимізмом і безвір'ям.

В „Зворотнику Рака“ пише Г. Міллер, найодвертніший письменник США: „Можливо, що ми засуджені на загибелі. Але геть з скаргами! Геть з сльозами й жалібним причитуванням! Геть із біографіями й історіями, геть з бібліотеками й музеями! Нехай вмерлі ховають

умерлих! Ми — живемо!“ І Томас Вольф вторуге йому: „Єдина річ, яка чогось варта — це життя, життя, життя! Воно не тільки зло, але воно й добре. Воно не тільки огидне, але й гарне. Воно дике, нещадне, дурне, болюче, шляхетне, пристрасне, щедре, радісне — воно це все й ще більше, а я хочу це все знати й, їй-же-Богу, буду знати. Я піду на хінець світу й збагну життя й опину його в усій його правді й красі...“

Лінійна простота вітаїстично-егзистенціалістичного світогляду нахидає свій невблаганний ритм. І то для всіх. При цій різноманітності й українських і європейських і США-авторів, одержаних соціальним месіанізмом доби, очевидна спільність їхньої мистецької атмосфери. Це їхня ширість і правдивість. Звичайно, в очах філістрів буржуа (їх зрава й зліва), які визнають правду правдою, коли вона аж нагло оче видна, щоб її не бачили, це вважається покищо всім іншим, а не правдою. Отож: Гемінґвей — нігіліст, Сартр — речник загинувшого заходу, Міллер — порнограф, Моравія — цинік, Мальро — садист і т.д. Але сьогоднішнє мистецтво не має часу на розважання сатис буржуа квітчастості й рожевистості мрії. Воно й не розповідає й не тлумачить, а показує й зміює. Негатив — це тільки один рефлекс

Леонід ПОЛТАВА

Сміх машин

Все глибше землю хвору
Руйнує динаміт,
Жбурляючи нагору
Прокльони, кров і мідь.

І все дзвінкі машини
Сміються накрути:
„Божественна людино,
Так де твої боги?“

Ми! Тільки ми зумієм
Для тебе відточити
І душу, що ржає,
І слово, що мовчить!“

Літературно-мистецька хроніка

○ НІМЕЧЧИНА. Театр-Студія під керівництвом Й. Грішка продовжує і далі успішне турне по Баварії. З великим успіхом виступає тепер театр у Длінгені, звідки переїде до Ельвангену, Цуффенгаузена, Пфорцгайма, Етлінгену.

○ БРАЗИЛІЯ. Часопис „Сіаде де Блюменан“ ч. 157 вмістить велику статтю про українських співаків пн. Маною, особливо відомих в Бразилії постійними виступами радюм Гвайрак.

○ ЧЕХО-СЛОВАЧЧИНА. В національному театрі „Народні Діабло“ бітме в чеському перекладі „Лісова пісня“. Уже перекладено багато українських п'єс старих і нових авторів.

○ КАНАДА. Тут вийшла серія листівки з кольоровими портретами І. Котляревського, М. Грушевського, С. Петлюри, Б. Хмельницького, С. Єфремова та І. Мазепи.

○ БРАЗИЛІЯ. Українці в Бразилії святкують 40-днів своєї національної преси в цій країні.

З підсоветської поезії (передруки*)

Микола БАЖАН

Вітер зі сходу

Залюбом, і димом, і кров'ю, і пиллом
Ти пахнеш і дихаєш, вітре зі Сходу!
Лети ж, свідку битви, над стеном зчорнілим
До рідних країв, до мого народу.

Заграй над Дніпром, асурми над Сулою,
Позинь через сині далекі Карпати,
Щоб етан для народу ти голосом бою,
І речником подягу, й вістю роизлати.

Ти подихом помети некучим, жаждливим
Напонни, вадми, надихни їхні груди,
Щоб жадно і яросно дихали люди
Твоїм смертоносним, святим твоім гнівом!

Час лютих дочей і кривавих світанків,
Земля валеніє Шаліє залюб,
І пломинь на п'ятах розачених танків,
На сталі німецькій, фарбованій сізю.

Ти пахнеш цим вломенем, димом і чадом,
Залізний, безтрепетний вітре зі Сходу!
Ти влився вогнем, ти провісив снарядом,
Наситався пиллом і потом походу.

І небо встелав, і долини й відраги,
Моя ступа священного бгана багроні,
Це — пурпур і золото зорі перемоги,
Це — світлий їх відблиск на сталі і крові.

Ми бачимо ясно ці зорі пророчи,
Провісники світла і сунокою,
Вони нашим мертвим осянують очі
І серце живих надихають до бою.

Іх бачить наш воїн над плесом Кубані,
Над збуреним Доном, над гордим Кавказом,
Він їх на багнетній, відточеній грані
Несе над собою дороговказом.

Іх бачить напружений зір партизанів
В тьмі брянського лісу, в полтавських долинах,
У плетині довгих польських туманів,
На іайських, не відомчених, руинах.

І наша сестра, на страшнім попеліщі
Піднявшись і руки до неба простерши,
Вдихається в зорі жаданні і віщі,
В їх світло світання, в їх відблиски перші!

І тішить тепло їхні очі розперсті
Нескореної катуванням людини
На скровленій, стоптаній, спаленій переті,
На чорній і голій землі України.

Там люди нездолані, горді й суворі,
Сини володінного й славного роду,
Вдихаються в вас, переможинні — зорі!
І чують тебе, дужий вітре зі Сходу!

Михайло СТЕЛЬМАХ

Клеповий цвіт устелює дороги,
І в хмарах неба здобилося круто,
Ромашкою запахів передоги,
Хоча іще ромашка не цвіте.

В траві лежить прострелена каска,
І крізь пробішини пробився цвіт,
І над життям, нещаче динка каска, —
Дощем сурмить і сонцем давонить світ.

* Друкуємо для ознайомлення наших читачів з тим, що і як пишуть поети підсоветської України.

В. ГРИШКО

НАША ГОЛОВНА СИЛА

З точки зору пересічного „західника“, етнічно-національна свідомість якою є в першу чергу мовною свідомістю, це абсолютною наймоірніша річ. Але так є, в чому, до речі, ерастично переконалось немало наших „західників“ — націоналістів, що мали нагоду працювати в націоналістичному підпіллі на Донбасі й Криворіжжі, в Харкові й Одесі. Так само й тоді питання відношення „східників“ до росіян. Безперечно, це відношення не є неважливим до всього російського тіла, тому, що воно російське, як це є в більшості з боку наших „західників“ (до речі, не тільки в відношенні до росіян). Тут знову ж таки виявляється різниця етнічно-національного й державно-національного підходу до справ. Протиставлення себе росіянам і боротьба з російським імперіалізмом — це в свідомості „східників“ українців передусім протиставлення державних інтересів України й Росії та боротьба за ці інтереси, а не протиставлення й боротьба нашої самих по собі. Не російська мова й культура та російська національна приналежність, а російська імперіалістична система і її державно-політична сила — ось що є головною об'єктом ненависті до російського ворога з боку „східників“ українців, при чому — означається це більш у площині

конкретного змагання проти росіян на конкретних ділянках державно-політичної і взагалі державно-творчої діяльності найбільш раціональними засобами, а не просто в формі емоційно сильного, але практично безплотного антиросійського ентузіазму наших „західників“. В шолому суть державницького націоналізму „східників“ українців, і безперечно цей націоналізм наклеє собою найбільшу небезпеку для імперіалістичної Росії.

З точки зору українського націоналізму

Так є справа з питанням про „малу національну свідомість“ українців „зі сходу“ і про „брак націоналізму“ в них. Цим виявляється також і справа з „антинаціоналізмом“ чи „антисамостійницьким“ характером політичної активізації української „східної“ еміграції в відоміших „східницьких“ організаційних формах. Ці форми, правда, не націоналістичні, але... тільки форми, бо, в суті речей, всі політичні організації, що поставили на еміграції в ініціативу „східників“, за своїм змістом є, власне, більш чи менш націоналістичними. Така є на нашу думку і УРДП, і СЗСУ, і УНГ, хоч як воно не уніскають слова „націоналізм“ і хоч в якій опозиції не були б вони до

4) обох ОУН, з якими в нас чомусь зв'язують партійний монополізм на українській націоналізм. Це, власне, є організаційно-політичне оформлення другого, вищого виду державницького націоналізму „східників“ українців, виростлого на базі їх вищої державно-національної свідомості. Це оформлення, як бачимо, відбувається навіть в конфлікті з оформленням уже націоналізмом західних українців. Але таке саме через доньогочасну неспроможність до синтезу з цим явищем в спільних організаційних рамках завузьких для цього і ще більше звужених на еміграції в своїх специфічно-„західницьких“ рисах організаційно-політичних форм дншесного з західницько-українського краю українського націоналізму тамтешнього виду. Треба думати, що цей конфлікт — лише природна передумова до веминучої в майбутньому синтезу на новому, вищому етапі.

В усякому разі немає ніяких відстав самоз точки зору українського самостійницького націоналізму, ревішими захисниками якого вважає себе більшість наших „західників“, сприймати негативно, а тим більше поборювати, як „антинаціональні“ чи „антисамостійницькі“ явища, згадані вище „східницькі“ організаційно-політичні твори. Навпаки — треба вітати це, як факт розширення й поглиблення загальноукраїнського самостійницько-націоналістичного фронту саме на відповіднозначному для цілости

української справи „східному“ відтинкові, який через свій специфічний характер не спромоглись забезпечити наші західньоукраїнські націоналістичні організації. Зокрема цей факт надзвичайно важливий якраз в інтересах головного відтинку нашого фронту — протиросійського, як факт активізації нашої головної сили проти нашого головного ворога — Росії, наших „східників“ підросійських українців.

Взагалі вся повнота відповідальності перед Україною за протиросійський фронт лежить на алевках наших „східників“, а це означає певну повноту відповідальності за цілість української справи. Отже й тут, на еміграції, особливо перед лицем головної для нас нашої російської небезпеки, вони несуть на собі цю відповідальність. А хіба можлива відповідальність без організаційно-політичної ініціативи? Чому ж тоді так негативно сприймається в нас ця ініціатива з „західницького“ боку? Недовір'я? На якій підставі? Чи може самостійницькі позиції заініціюваних „східниками“ українських політичних організацій у відношенні до російського ворога є менш цінні й послідовні, ніж позиції подібних західньоукраїнських організацій? Здається, навпаки. Ми ще не чули, щоб, напр., у видавничих цих організацій російські великопроторово-федералістичні концепції обговорювались в такому компромісовому тоні як це має місце хоча б з боку таких

представників західньоукраїнського націоналізму, як Ільницький чи Пеленський в „Часі“, коли мови йде про подібні польські концепції. А тим часом відповідальність наших „західників“ за український протиросійський фронт також велика, як і відповідальність наших „східників“ за фронт протиросійський.

Соборність і один психологічний момент

Льшастється ще один аргумент, яким найчастіше послуговуються і нас протиставляють організаційно-політичної ініціативи „східників“ українців на еміграції — це згадувана вже справа „антисоборницького“ її характеру. При чому, як ми вже зазначали, заклада в „антисоборничстві“ робляться не на підставі якогось дійсного антисоборницьких деклараций, бо в цьому відношенні нема буквально ніякої різниці між засадами й гаслами всіх існуючих українських політичних і громадських організацій, а тільки на підставі того, що дані організації „східницькі“. Дійшло навіть до такого абсурду, що, напр., „Неділя“ в своїх випадах проти СЗСУ почала вживати таких просто анекдотичних окреслень, як „східницькі автономісти“ (?), „східницькі сепаратисти“ (!) і т. п., а дехто саме в зв'язку з цим лочав говорити взагалі про „малу соборницьку свідомість“ українців зі „сходу“.

Насправді ж сама валять думка про якість „антисоборничства“ у

СПОРТ

Важна боротьба: Україна — Литва

Шахова хроніка

Гей, пумо, косарі! (Укр. табір під Штутгарт, 1948 р.)

Комунікат

Чергова допомога від ЗУДАК була призначена для дітей, які відвідували українські дитячі садки. ЗУДАК призначив для цієї мети товщи цукор, молоко, какао та інші харчові продукти.

Товщи і цукор розділено всім дітям до рук, решту продуктів було призначено в більшість на догляду в дитячих садках.

Допомогу одержало 42 дитячі осередки, в тому 36 дитячих садків, 2 дитячі осередки. Разом обдаровано в ам. зоні 2303 дітей.

Крім того, призначено для дітей французької зони в місті від 1-14 р. 700 фунтів товщу, 350 фунт. цукру і 350 фунтів какао, які мають бути роз-

поділені поміж дітей французької зони.

Іменем дітей, родичів і від Головної Управи ОУЖ складено шпору подяку ЗУДАК - оні і Бюрові Д-ра Р. Смука за допомогу та повне розуміння потреби рятувати нашу малечу. ОУЖ

Українська Економічна Висока Школа

В зв'язку з оголошенням Ректорату УЕВШ в Мюнхені про записи студентів на зимовий семестр 1948/49 повідомляємо Ректорат УЕВШ додатково, що семестрові оплати дпаються такі, як були оголошені, але в індивідуальних випадках буде Ректорат давати студентам знижки семестрних оплат, а врялі сприятливого укладу ситуації зможе взагалі знняти семестрову оплату всім студентам.

РЕКТОР

Матч Україна — Литва, що відбувся 25.7.1948. в Ангсбурзі, ставив велику кількість глядачів. Крім українців, не бракувало і інших національностей. В складі України вихав брасс Горського і Мікльшпа, при наявності сильного складу Литви.

Склад дружини нашої репрезентативної одиниці такій: Касіян, Холяк, Аришт, Лютас, Медведчук, Кметь, Гарасим, Закалужний, Савка, Куцпа, Голова. Склад Литви: Перкуняс, Базилішас, Кітас І, Кітас ІІ, Сіабрас, Ержовас, Ленгеліс, Грібалскас, Ясубайтіс, Кітас ІІІ, Ступеліс.

Поява німецького судді, вибір гри і споруч законнае початок гри. В шалевім темпі м'яч котиться від ноги до ноги і в другій хвилині Голова з подачі Куцпаа загавляє м'яч до сітки Литовці намагаються вириняти. Касіян на місці. В четвертій хвилині напружена ситуація під ворітьми Литви. В п'ятій — шостій, восьмій хвилинах гри не вибористані українцями моменти. В десятій хвилині не використано рога. В дванадцятій хвилині загрозва для українських воріт — Касіян зовить м'яч, який перехоплює напад Литовці. Закалужний перестрілює. До дев'ятнадцятої хвилини гра на сторони Литви. В двадцятій хвилині м'яч коло воріт України. Лютас кілька разів гуге небезпечність ситуації. В 25-й хвилині Гарасим, Голова з доглядних позицій перестрілюють. Лютас виріває м'яч з-під ніг противників і пересилає його своїм. До 36-ї хвилини м'яч котиться, перебігаючи великі простори, аж в 37-й хвилині Закалужний загавляє його в сітку Литви і Україна веде 2:0. Знову боротьба під ворітьми Литви. В 40-й хвилині Савка перестрілює, але вже в 41-й хвилині з розбігом стріляє в ворота Литви, найкращий гол дня. Україна веде 3:0. Литовці переводять ряд небезпечних акцій і таки в 44-й хвилині м'яч опиняється в святині Касіяна. Половина гри закінчується станом 3:1 для України.

Друга половина гри напруженіша і гостріша.

Литовці переважають і стає за 4 хвилини — 3:2. Касіян має багато праці, а те більше півзахист і оборона. Ряд складних моментів то під одними воротами то під другими ворітьми. 21-а хвилина приносить вирівнювання 3:3. Литовці позують. Наші заломлюються через брак співпраці. В 23-й хвилині

Закалужний б'є карного і стає 4:3. Прото литовці паріанізють. Україна тратить бойовий дух і до кіща гри литовці мають більші шанси.

Підсумки: Знавання велесе на високому рівні. Темпо гри шалене. 8 голів не рідкість на репрезентативних виступах. Дружини рівнорядні. Литовці грали горою, амушуючи українців до цієї системи гри. Литовський напад швидкий, віралий, небезпечний, співпрацював з півзахистом. Дружина виривалась. У всіх зв'язуних ділянках м'яч. Касіян іноді заслабий: має на совісті два останні голи. Допомога недостатня. Лютас боявся наступу, тому грає позадку, відсилюючи власну оборону. Суддя добрий. М. Зе-к.

ШАХИ

Конкурсна задача ч. 9

Розміщення фігур на шаховій дошці:

- 1. Білі: Кр е1, Д f6, К b5, К d7, Б е3, Б h3, п с2, f2, f7 (9)
2. Чорні: Кр d5, Д а8, К е6, К g5, В g7, Б d1, п а7, b7, с4, f3 (10)

Білі починають і в третім ході дають мат. Речинеш надсилання розв'язки до дня 13.8.48.

Речинеш надсилання розв'язки ч. 8 продовжуємо до дня 6.8.1948. „УВ“

10.7.1948 за ініціативою IMCA українському таборі ім Лисенца в Гамбурзі почався шаховий турнір за індивідуальну першість. В турнірі бере участь 26 шахістів. Після турніру 10 найкращих зв'язують грають між собою по дві партії. Так буде створена репрезентативна десетка, яка змагатиметься з іншими дружинами. В таблиці ведуть ім. Ніколенко і Маска.

3.7.48 в таборі Ноний Уако почався шаховий турнір за індивідуальну першість юнаків. Участь беруть 25 шахістів. Стромешний, Мельник Ів., Львівський мають найбільше шансів.

„Байрше Шахнахріхтес“ в ч. 7 вийшло 20.6.48 керівник групи Ферн відіслав укр. шах клуб „Беркут“ в Н. Ульмі, який незалежно вступив у членство „Schwab. Schachverband“. Стверджено добру організацію і гарні шахові сили.

Аргентина: В турнірі за державну першість приймали участь 13 найкращих шахістів. Перше місце здобув Ектор Росетто, а друге місце Лосіс (Ліонель).

Бельгія: Закінчився турнір за інститут Антверпен. Перше місце здобув Боролін „Igor“ і Дункальблон.

Радостанія в Штутгарті перевели конкурс на 4 шахові проблеми. Доверж 2000 шахістів приймали участь; 855 учасників відістало вірні розв'язки.

Від 6.—20. VI. 48 в Штутгарті відбувся перелтурнір за німецьке майстерство. Приймали участь 13 шахістів. Перше місце здобув д-р Трагер (9 з половиною точок), Ершт і Райтенберг (по 9 точок), поділили між себе друге й третє місце. Сальман і Шустер зайняли 4 і 5-е місце. Четирьох, а можливо, п'ятьох, буде допущено до шахового турніру за інститут Німеччини.

Шахова скринька: Юнаки — Лаврів В. і Ситник А. з Гайдамак. Тим разом Ви помінялися, бо треба було 1. Дg7—h6. Прашуйте над собою. Дякую за поздоровлення, за Вас пам'ятаю. М. ЗЕ-К.

Комунікат

Відділ Організації Молоді ЦПУЕ повідомляє кандидатів на студії у ділянці фізичної культури та суспільної педагогії, що завдяки прихильній постанові Комісії Допомоги Українському Студентству, в цьому році передбачаються окремі закордонні стипендії для студентів фізичної культури і суспільної педагогії. Прохання про призначення цих стипендій треба вносити до КОДУС-у, долучуючи, крім вимавання КОДУС-ом залучників, відгук Відділу Організації Молоді ЦПУЕ.

Ярослав Рак, Керманіч.

Розшуки

— Сина Кочергу Івана шукає Кочерга Дмитро. Хто знає про його долю, прошу сповістити на „Українській Вісті“. 614-6
— Ковалюк Петро шукає рідних: Токарчука Федора, Рибаласького Івана, Орнучука Петра. N. S. H. C. South Miners Hostel N/e, York, England. —1

— Розшукую односельчанка Уліана Васюк з села Описима, з котрих я розлучився в м. Дубно (Волин.) дня 15. 12. 1943 р. По адресу згодюся на „Українській Вісті“. —4

— Хоманець Іван шукає брата Хоманця Петра з Шапарів, пов. Рава Рувська. Пасати на: Trentnam Park, Miners Hostel, Stoke - on-Trent, Staffs, England. 001—1

— Павло Толочий розшукує рідних і знайомих. Пасати на „У. В.“. —2

Матримоніальне

Перед виходом в Аргентину, хочу знайти подругу життя до літ 35, самітну або з однією дитиною. Маю 42 р., по фаху — агроном. Листи на „Укр. Вісті“ під „Салітний“. —1

Листування

Видавництво „УВ“ дякує кольпортерів ВІП Родіону Нечипуренку за збаглишай кольпортаж нашого часопису і акуратнай розрахунок.

ВІП Кость Туркалонський! Видавництво „УВ“ широ дякує за пророблену Вами працю в справі популяризації нашого часопису та переказ 25 НМ на пресовий фонд „УВ“.

ВІП Мако Точоний! Видавництво „УВ“ отримало переказаний гу на фонд „УВ“ і при їм складне подяку.

ВІП М. Андрусюков! та іншим шаховим читачам в Цілу Фельду В-во сердечної дяку за переданий 25 НМ на пресовий фонд „УВ“ та за моральну і матеріальну підтримку.

Advertisement for books: 'Сучасник' (contemporary issues), 'Генерал' (dramatic novel), 'В масках епохи' (book with photos). Includes prices and where to buy.

Д. Коларгонєць

ЧОРНА ШУРГА (із спогадів)

(5)

ПІД ХАТОЮ КЕРЖАКА

сталий. Ця надія живила й лякала їх разом.

— Я чую запах диму! — сказав Бакалан. — Може це з тайських пожег?

— Ні, мені пахне свіжо-печеним хлібом і юшкою з риби!

За нігодина вони вже озвирали із-за куцпів будівлі. Це була в простий зруб збудована хата, за якою далі виднілась подібна до хати дерев'яна повига. Навкої загорожі, ані городу, ні курей не було видно. Кругом росла трава, якої не бачили втікачі вже два роки, звичайна трава з метликами, з дикими голзниками, білою конопшиною. У тундрі такого не побачити. Була пізня пора. Йшов дощ, валяк хмарі плазували майже по землі, згущуючи сутинки надсечір'я.

Втікачі лежали на пригорку, замаскувавшись у куцпах, спостерігали і вгадали. Не піти до хати — значило вмирати з голоду у цих околицях. Піти в хату — допасти в руки когось здичавілого Кержака, який за гроші передасть втікачів назад до лагера. Думки двох друзів поділилися. Вовк хотів їти зразу до хати і добром чи злом, волюючи чи силою взяти собі все потрібне, харчі, одяку і зброю — і негайно їти далі.

Кержакі — це нападники тих, що двісті літ тому заселились на кару до Сибіру. Бакалан не вірив їм ще більше, як доганам. Правда, в них мусить бути серце людське. Але хіба людське — не буває зворичем. Уважити собі, що сотня втікачів переїде через його хату — він сам здохне з голоду, його облять і обдеруть, а вуркаган-

ськї савки — ще їй уб'ють. Останеться ж живий — то НКВД дознає за те, що втікачам притулок і їаку дає. Мусить їм видати втікача.

— А ми його з'яжемо! — сказав Вовк.

— Ну, то ще хто когос!..

— Так, по-твоєму, нам тут здахати?

Дискусія прийняла рух біля гаскової хати. З берега йшов здоровий рижий кержак, згнущившись під занухом, мабути, повним риби. В хаті видно було ще двох мужиків, як вони шось розгзляли, очевидно, рибу в мішку.

— От що, — вирішив Бакалан, — тепер вони сізють вечеряти. І бачиш? — з горіжком. Підлазьмо тихенько під вікна — добре розглянемося — хто, що і скільки, де стоїть їх мислєсьва зброн...

— І вдаримо!.. — закінчив Вовк. — Тепер ми не тільки, а наступимо! І так аж до Красновірська...

— Не гарячись... Мені здається, отих двоє — гесушники. Погляньмо — по, чи нагана при них, чи ні.

Хлопці врізались очима у вікна, доважались за стіною і косеками відкочили. Рибна колка і свіжий хліб парували на столі. В окремі місці рум'янились засмажаний курчатки.

Перед очима голодних втікачів цей стіл у парі мерехтів, був як райський віраж.

Два здорових вохреві братора поклали з лиски масла і клали його товстим шаром на свіжий хліб і з тил їли юшко. Гинитивом їхніх не було видно. Нагаїні, як здалося Бакаланові, при шак теж не було.

Advertisement for 'UKRAINE' publishing house, listing various books and their prices.